

Ballet de l'Opéra de Paris
Soirée Jerome Robbins

GRAN TEATRE DEL LICEU

GRAN TEATRE DEL LICEU

Temporada 1992-93

CONSORCI DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

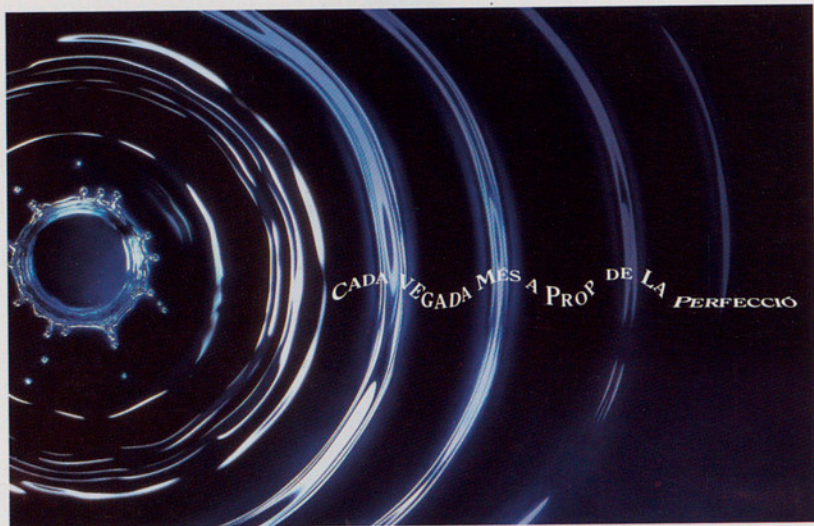
Generalitat de Catalunya

Ajuntament de Barcelona

Ministerio de Cultura

Diputació de Barcelona

Societat del Gran Teatre del Liceu

A PIONNER NOMÉS ENTENEM LA
 PERFECCIÓ EN TERMES DE PROGRÉS.
 D'EVOLUCIÓ. DE TECNOLOGIA.
 PER AIXÒ NO ENS CONFORMEM AMB
 L'EXTRAORDINÀRIA NITIDESA D'IMAT-
 GE DELS NOSTRES TELEVISORS I VI-
 DEOS. NI AMB LA PURESA I QUALITAT
 DE SO DELS NOSTRES EQUIPS D'ALTA
 FIDELITAT.

NI AMB LA MÀXIMA DEFINICIÓ
 AUDIO-VISUAL QUE OFEREIX EL
 LASER DISC.
 VOLEM ANAR A MÉS.
 PERQUÈ LA CLAU DE LA PERFECCIÓ
 RESIDEIX, PRECISAMENT, EN ESTAR
 CADA VEGADA MÉS A PROP. CADA VE-
 GADA MÉS A PROP DE LA PERFECCIÓ
 EN IMATGE I SO.

 PIONEER[®]
 The Art of Entertainment

OPERA DE PARIS GARNIER

President

Pierre Bergé

Director de Dansa

Patrick Dupond

Ballet de l'Opéra de Paris

Soirée Jerome Robbins

Administrador de l'Opéra Garnier

Brigitte Lefèvre

Dimarts, 23 de febrer, 21 h., funció núm. 66, torn A
Dimecres, 24 de febrer, 21 h., funció núm. 67, torn D
Dijous, 25 de febrer, 21 h., funció núm. 68, torn B
Divendres, 26 de febrer, 21 h., funció núm. 69, torn E
Dissabte, 27 de febrer, 17 h., funció núm. 70, torn T
Dissabte, 27 de febrer, 21,30 h., funció núm. 71, torn C

En harmonia amb el Liceu.

Iberia patrocina la temporada.

*Aquest any, més que mai,
IBERIA dóna suport
a la música i als afeccionats
al "bel canto".*

*Perquè, un any més, IBERIA
serà al Gran Teatre
del Liceu.*

IBERIA

**Ballet de
l'Opéra de Paris**

Director de Dansa
Patrick Dupond

Soirée Jerome Robbins

En Sol

(1975)

Música enregistrada* **Maurice Ravel**

In the Night

(1970)

Música **Frédéric Chopin**

Dances at a Gathering

(1969)

Música **Frédéric Chopin**

Coreografia **JEROME ROBBINS**
Pianista **HENRI BARDA**

*Música enregistrada per l'Orquestra Nacional de l'Òpera de
París, sota la direcció de Michel Quéval.

Pianista: Georges Pludermàcher

Ballet de l'Opéra

Director de Dansa
Patrick Dupond

Mestre de Ballet
associat a la direcció
de Dansa
Patrice Bart

Directora de l'Escola
de Dansa
Claude Bessy

Coreògraf principal
Rudolf Nureiev

Conseller tècnic
a la programació
Hélène Trailine

Assistent del Mestre
de ballet
Frederic Jahn

Repetidores
Patricia Raunne
Aleth Francillon
Vivane Descoutures

Regidor General
Anna Faussurier

Regidors
Jean-Pierre Pascal
Jean Dorizon
Franck Wilder
Renaud Fauviau

Assistent de
direcció de Dansa
Anne Van Hoegaerden

Assistent de direcció
responsable de les
tournées
Christophe Rangheard

Secretaria
Evelyne Bouttier

Responsable
de les publicacions
de Dansa
Josseline Le Bourhis

Estrelles

Isabelle Guérin
Francoise Legrée
Monique Loudières
Elisabeth Maurin
Marie-Claude Pietragalla
Elisabeth Platel
Claude de Vulpian

Kader Belarbi
Patrick Dupond
Laurent Hilaire
Charles Jude
Manuel Legris
Jean-Yves Lormeau

Primers ballarins

Carole Arbo
Karin Averty
Fanny Gaïda
Nathalie Riqué
Clotilde Vayer

Lionel Delanoë
Nicolas Le Riche
José Martínez
Olivier Patey
Stéphane Prince
Eric Quilleré
Wilfried Romoli

Subjectes

Nathalie Aubin
Fabienne Cerutti
Véronique Doisneau
Aurélie Dupont
Muriel Hallé
Sandrine Henault
Brigitte Hermetz
Miteki Kudo
Christine Landault
Agnès Letestu
Sandrine Marache

Delphine Moussin
Laure Muret
Clairernarie Osta
Nathalie Quernet
Virginie Rousselière
Cécile Sciaux
Géraldine Testut
Nathalie Ziegler

Jean-Guillaume Bart
Bertrand Belem
Jocelyn Bosser
Fabrice Bourgeois
Yann Bridart
Eric Camillo
Bruno Cauhapé
Pierre Darde
Jean-Marie Didière
Christophe Duquenne
Hervé Dirmann
Stéphane Elizabé
Gil Isoart
Thierry Mongne
Laurent Novis
Laurent Quéval
Fabien Roques
Emmanuel Thibault
Félix Vivian

Corifeus

Anne-Laure Arnoux
Delphine Bacý
Florence Branca
Lucie Clément
Catherine Collignon
M. Gaele Communal
Danielle Doussard
Ghislaine Fallou
Jocelyne Genêt
Marie-Agnès Gillot
Virginie Gris
Agnès Grondonna
Vanessa Legassy
M. Claude Maniglier

Béatrice Martel
Céline Passemard
Stéphanie Rodighiero
Stéphanie Romberg
Céline Talon
Géraldine Wiard

Alain Bogreau
Jean-Claude Ciappara
Jean-François Créteaux
Frédéric David
Patrick Félix
Cyril Fleury
Philippe Gerbet
Bertrand Gervail
Jean-Christophe Guerri
Ludovic Heiden
Emmanuel Hoff
Bruno Lehaut
Francis Malovik
Christian Mesnier
Ivan Perronno
Stéphane Phavorin
Jean-Pierre Quarrez
Kim Ta
Sebastien Thill
Pascal Vermeeren
Richard Wilk

Quadrilles
Mirentchu Battut
Catherine Biry
Catherine Bouchy
Sophie Boulineau
Véronique Cabiac
Benedicte Cardon
Marie-Elise Chalumeau
Isabelle Ciaravola
Nolwen Daniel
Clara Delfino
Natacha Gilles
Alexandra Gonin
Nathalie Jacquél

Emmanuelle Jonquères
Florence Lambert
Amélie Lamoureux
Carole Maison
Caroline Moufflette
Myriam Nacéri
Cécile Palacio
Anne Rebeschini
Ghyslaine Reichert
Rachel Ruler
Sylvie Ton Nu

Olivier Ageorges
Bertrand Barena
Michel Berges
Valéry Colin
Vicent Cordier
Amaud Dreyfus
Eric Monin
Patrice Petit
Alexis Saramite
Jean-Huques Tanto
José Valls
P.François Vilanoba

Stagiaires

Myriam Kamionka
Mélanie Hurel
Rephaelle Délaunay
Peggy Grelat

Benjamin Pech
Gilies Porte
Hervé Courtain
Yann Saïz

Supernumeraris
Christine Peitzer
Genevière Cauwel
Ariane Pappas
Sandrine Cassini

Noémie Djiniadhis
Ophélie Rodighiero
Dorothee Blacher

Eddy Richoux
Thierry Trussardi
Pierre-Alain Perez
Xavier Lootgieter

Professors del ballet
Josette Amiel
Cyril Atanassoff
Annie Carbonnel
Attito Labis
Gilbert Mayer
Noëlia Pontois
Ghislaine Thesmar

Caps de
cant/pianistes dels assaigs
Caroline Beaugrand
Elena Bonnay
Jean-Bernard Dartigolles
Michel Dietlin
Cathy Ernould
Yan Malina
Hélène Portanier

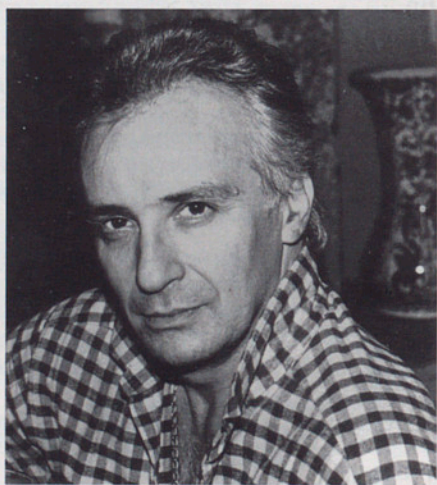
Pianistes dels
cursos de Dansa
Christine Clément
Josyane Pelletier
Claude Terranova

Fisioterapeutes
Philippe Girault
Philippe Sereni

PIERRE BERDOY

Patrick Dupond
Director de Dansa

COLETTE MASSON

Patrice Bart
Mestre de Ballet

Ballet de l'Òpera de París

Bressol de la dansa clàssica, el Ballet de l'Òpera de París és també un centre de creació

El Ballet de l'Òpera de París és l'hereu d'una llarga tradició coreogràfica enriquida d'etapes successives. Bressol de la dansa clàssica, va néixer amb el segle de Lluís XIV, qui instituïa el 1661 l'Acadèmia Reial de Dansa (on es van fixar els principis de base i codis sobre els quals es fonamenten encara actualment els moviments i passos de la dansa); l'Òpera de París ha conegut els grans vols de les sílfides i de les criatures etèries del Romanticisme, abans de ser traspassat per la tempesta màgica dels Ballets russos de Sergei Diaghilev. Aquests portaven en el seu equipatge *Giselle* –obra mestra francesa, desapareguda inexplicablement del cartell– per tornar-la als llocs d'origen.

La història de la dansa francesa està feta d'anades i tornades. Des del segle XVIII, els ballarins i coreògrafs francesos, invitats per tot Europa, han difós l'Escola Francesa: s'ha ballat i ensenyat «francès», a Alemanya, a Londres o a Viena (amb Jean-Georges Noverre), a Dinamarca (amb Bournonville), a Rússia (amb Charles-Louis Didelot, Jules Perrot i Marius Petipa) i a Itàlia (per mitjà de Vigano i Taglioni). A començaments de segle, per un efecte de *boomerang*, aquestes diferents «exportacions» van exercir la seva influència a França. Avui l'Escola Francesa en realitza la síntesi.

El Ballet de l'Òpera –que s'ha reafirmat sempre com una companyia de repertori i no com l'instrument d'un sol coreògraf– ha estat i continua essent el testimoni actiu d'aquestes evolucions. Carregat d'història, és avui en dia un focus d'art vivent. Després de Serge Lifar –i sense oblidar George Balanchine–, Maurice Béjart, Roland Petit, Jerome Robbins, Paul Taylor i Carolyn Carlson hi han marcat les pautes de la creació contemporània. En la seva doble vocació de mantenir la tradició clàssica i d'obertura a la modernitat, el Ballet de l'Òpera –dirigit des de

1983 a 1989 per Rudolf Nureiev, que –a partir de setembre de 1990– és dirigit per Patrick Dupond, ha vist recentment alternar les reconstruccions dels segles XVII i XVIII de Francine Lancelot i d'Ivo Cramer; les obres mestres «clàssiques» d'August Bournonville, de Jules Perrot i Jean Coralli, d'Artur Saint-León, de Marius Petipa; les referències neoclàssiques de Serge Lifar, de George Balanchine, o l'entrada al repertori d'obres d'Anthony Tudor, de José Limón, al mateix temps que les coreografies de la «jove generació» internacional: Karole Armitage, Dominique Bagouet, Lucinda Childs, Nils Christie, William Forsythe, Maguy Marin, Jiri Kylian, Lar Lubovitch, Twyla Tharp, Daniel Larrieu i Odile Duboc.

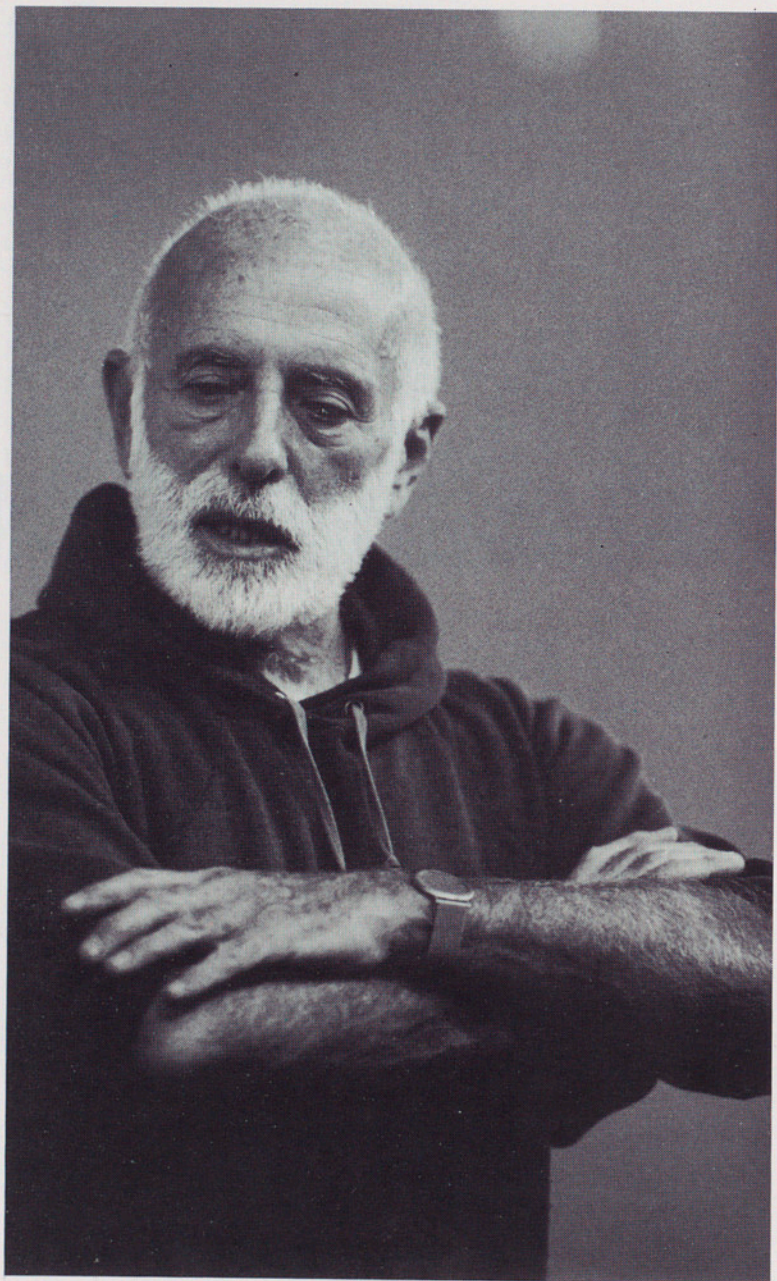
El Ballet de l'Òpera de París està compost actualment per 160 ballarins (13 estrelles, 12 primers ballarins, 38 subjectes, 40 corifeus, 36 quadrilles, 8 *stagiaires* i 13 supernumeraris), sorgits majoritàriament de la seva pròpia escola de dansa.

J.L.B.

*«Text extret del programa
de l'Òpera de París»*

JACQUES MONETTI

Jerome Robbins

Jerome Robbins ballarí, coreògraf i escenògraf, va ser després de 1983 –any de la mort de Balanchine– co-director del New York City Ballet fins al juliol de 1990.

Nascut a Nova York l'11 d'octubre de 1918, Jerome Rabinowitz (de pares jueus russos emigrats) volia ser químic o farmacèutic. Però en sortir de la Universitat, es decanta cap a la dansa. Estudia dansa clàssica (amb els professors, Anthony Tudor i Eugene Loring), dansa oriental, espanyola i moderna, piano, violí i segueix cursos de teatre.

Actua al Yiddish Art Theatre (1937), participa en moltes comèdies musicals i entra al Ballet Theatre (1940) (el futur American Ballet Theatre) fundat per Richard Pleasant i Lucia Chase. En ell ballen Mikhaïl Fokine (*Petrouchka*), Leonide Massine (*Capriccio espagnol*), Agnès de Mille i Anthony Tudor.

L'any 1944 realitza la seva primera coreografia, *Fancy free*, amb música de Leonard Bernstein. El dinamisme desconcertant dels seus tres mariners li dóna un èxit immediat que el porta a Broadway i al cinema (*On the town / Un dia a Nova York*, pel·lícula de Stanley Donen – 1949). El Ballet Theatre li demana dos altres ballets: *Interplay* (el 1945) i *Facsimile* (drama psicològic realitzat per Nora Kaye).

Des d'aleshores, Robbins compagina ballet, comèdia musical i cinema.

El 1949, George Balanchine i Lincoln Kirstein criden Jerome Robbins per ballar a la seva companyia, la New York City Ballet (ell serà el «Fils prodigue» l'any 1950 i «Till Eulenspiegel» l'any 1951). Robbins confirma el seu do de coreògraf: *The guests* (1949), *Age of Anxiety* (1950), *The pied piper*, *The Cage* (1951), *Afternoon of a Faun* (1953) i *The Concert* (1956).

Paral·lelament, presenta a Broadway *The king and I / (El Rei i jo)* (premi de la crítica) que es portarà al cinema, *Pajama Game*, *Peter Pan* (1954), *Gipsy* (1959) i sobretot *West side story*, comèdia musical (1957) abans de convertir-se en la famosa pel·lícula, que aconsegueix 10 Oscars (1962).

El 1958, Robbins funda la seva pròpia companyia –Els Ballets USA– la qual és convidada al Festival de Spoleto, al Maggio Musicale

Fiorentino i al Théâtre des Nations a París. Rep la medalla al millor coreògraf per *Moves* (1959). Dirigeix les parts de les ballarines de *Funny Girl* i de *Fiddler on the Roof* / (*El violí en el terrat*) (1964), coreografia *Les Noces* per a l'American Ballet Theatre (1965) i treballa per al Ballet Royal Suédois i per al Joffrey Ballet. Torna al Nova York City Ballet per fer-hi una obra mestra, *Dances at a Gathering* (1969) i ja no deixarà més la companyia.

Entre les seves coreografies creades al NYCB destaquen: *The Goldberg variations* (1971), *Requiem Canticles*, *Watermill* (1972), *Dumbarton Oaks*, *Pulcinella* (en col·laboració amb George Balanchine), *Dybbuk Variations* (1974), *The Four Seasons*, *Opus 19: The Dreamer* (1979), *Gershwin concerto* (1982), *Glass pieces*, *I'm old fashioned* (1983), *Antique Epigrams*, *Brahms / Händel* (1984, en col·laboració amb Twyla Tharp), *In Memory of...* (1985), *Quiet City*, *Piccolo Balletto* (1986) i *Ives songs* (1988).

De 1989 a 1990 va triomfar a Nova York, amb un show que va tardar molts anys a preparar –*Jerome Robbins 'Broadway*, una mena d'antologia composta d'extractes de comèdies musicals de les quals havia creat la coreografia.

Premiat en nombroses ocasions per les seves produccions, doctor *honoris causa* de moltes universitats, Jerome Robbins és membre honorari de l'American Academy and Institute of Arts and Letters, Chevalier des Arts et des Lettres i va rebre la National Medal of the Arts l'any 1988.

Tant si està inspirat pel drama o l'alegria com si utilitza músiques clàssiques o jazz, Jerome Robbins és un apassionat per allò que és humà, la joventut i les relacions entre els éssers. El seu domini és la sensibilitat. Coreògraf del seu temps, cristal·litza totes les tècniques i tots els estils que l'època li ofereix. La seva obra és una mena de síntesi de les diferents expressions de la modernitat.

Coreografies de Jerome Robbins

- 1944 **Fancy Free** (Bernstein) Ballet-Theatre / ABT
igualment, al repertori del New York City Ballet (1980) i de Dance Theatre of Harlem (1985).
- 1945 **Interplay** (Gould) Concert Varieties
igualment, al repertori de Ballet-Theatre / ABT (1945 i 1979), del Ballet Royal de Dinamarca (1976), del Pennsylvania Ballet (1977), del San Francisco Ballet (1989).
- 1946 **Afterthought** (Stravinski) American Society for Russian Relief.
Facsimile (Bernstein) Ballet-Theatre / ABT.
- 1947 **Summer day** (Prokofiev) Ballet-Theatre / ABT.
Pas de trois (Berlioz) Ballet Russe
igualment, al repertori del Ballet-Theatre / ABT.
- 1949 **The guests** (Blitzstein) New York City Ballet.
- 1950 **Jones Beach** (Andriessen), en col·laboració amb George Balanchine, New York City Ballet.
Age of Anxiety (Bernstein) New York City Ballet.
- 1951 **The Cage** (Stravinski) New York City Ballet
igualment, al repertori del Pacific Northwest Ballet (1984).
The pied Piper (Copland) New York City Ballet.
- 1952 **Ballade** (Debussy) New York City Ballet.
- 1953 **Afternoon of a Faun** (Debussy) New York City Ballet
igualment, al repertori del Royal Ballet de Londres (1971 i 1976), del Dance Theatre of Harlem (1972), del Ballet Royal de Dinamarca (1973, 1988 i 1991), de l'Òpera de París (1974), del Ballet National de Canada (1976), de l'Australian Ballet (1976), de l'Òpera de Zuric (1980), de La Scala de Milà (1980 i 1986), de Kansas City Ballet (1984), del Ballet National de Norvège (1991).
Fanfare (Britten) New York City Ballet
igualment, al repertori del Ballet Royal de Dinamarca (1956) i del Boston Ballet (1977).
- 1954 **Quartet** (Prokofiev) New York City Ballet.
- 1956 **The Concert** (Chopin) New York City Ballet
igualment, al repertori del Royal Ballet de Londres (1975 i 1986), de l'Australian Ballet (1979), de l'Òpera de Zuric (1981), del San Francisco Ballet (1987).
- 1958 **New York Export: opus Jazz** (Prince) Ballets U.S.A
igualment, al repertori del Harkness Ballet (1969), del Joffrey Ballet (1974), de l'American Ballet Theatre (1982).
- 1959 **Moves** (sense música) Ballets U.S.A
igualment, al repertori del Joffrey Ballet (1967), de la Batsheva Dance Company (1969), del Nederlands Dance Theatre (1973 i 1986), del San Francisco Ballet (1977), del New York City Ballet (1984), del London Contemporary Dance Theatre (1985).

- 1961 **3 x 3** (Auric) Ballets U.S.A.
Events (Prince) Ballets U.S.A.
- 1965 **Les Noces** (Stravinski) American Ballet Theatre
igualmente, al repertori del Ballet Royal Suèdois (1969, 1980 i 1986), del Ballet de Hambourg (1976 i 1982), de La Scala de Milà (1981), del Ballet Nacional Finlandès (1989).
- 1969 **Dances at a Gathering** (Chopin) New York City Ballet
igualmente, al repertori del Royal Ballet de Londres (1970).
- 1970 **In the night** (Chopin) New York City Ballet
igualmente, al repertori del Royal Ballet de Londres (1973), del Ballet Nacional de Cuba (1978), del San Francisco Ballet (1984), de l'Australian Ballet (1985 i 1991), del Houston Ballet (1986), de l'Òpera de París (1989).
L'Oiseau de Feu (Stravinski), en col·laboració amb George Balanchine, New York City Ballet.
- 1971 **The Goldberg Variations** (Bach) New York City Ballet.
- 1972 **Watermill** (Ito) New York City Ballet.
Scherzo Fantastique (Stravinski) New York City Ballet
igualmente, al repertori de l'Òpera de París (1974), del San Francisco Ballet (1979), del Royal Ballet de Dinamarca (1984).
Circus Polka (Stravinski) New York City Ballet.
Dumbarton Oaks (Stravinski) New York City Ballet.
Pulcinella (Stravinski) New York City Ballet.
Requiem Canticles (Stravinski) New York City Ballet
igualmente, al repertori del Royal Ballet de Londres (1972), del Ballet de l'Òpera de Munic (1974), del San Francisco Ballet (1981).
- 1973 **Beethoven pas-de-deux** (rebatejat **Quatre Bagatelles** l'any 1974) New York City Ballet.
An Evening's Waltzes (Prokofiev) New York City Ballet.
- 1974 **Dybbuk** (Bernstein) –rebatejat **The Dybbuk Variations** l'any 1974, després **Suite de Danses** l'any 1980– New York City Ballet.
- 1975 **Concerto in G** (Ravel) –rebatejat **In G major** l'any 1976– New York City Ballet
igualmente, al repertori de l'Òpera de París (1975, sota el títol *En sol*).
Introduction et Allegro pour harpe (Ravel) New York City Ballet.
Ma Mère l'Oye (Ravel) –rebatejat **Mother Goose**– New York City Ballet.
Une barque sur l'Océan (Ravel) New York City Ballet.
Chansons madecasses (Ravel) New York City Ballet.

- 1976 **Other Dances** (Chopin) Gala for the Library of the Performing Arts
igualmente, al repertori de l'American Ballet Theatre (1976 i 1991), del New York City Ballet (1976), del Royal Ballet de Londres (1989), del Ballet Argentino (1991).
- 1978 **Tricolore** (Auric) New York City Ballet.
A Sketch Book (Händel, Rossini, Telemann, Verdi) New York City Ballet.
- 1979 **The four Seasons** (Verdi) New York City Ballet.
- 1981 **Rondo** (Mozart) New York City Ballet.
Andantino (Txaikovski) New York City Ballet.
Piano pieces (Txaikovski) New York City Ballet.
Allegro con grazia (Txaikovski) New York City Ballet.
- 1982 **Gershwin concerto** New York City Ballet.
Four chamber Works (Stravinski) New York City Ballet.
- 1983 **Glass pieces** (Glass) New York City Ballet.
I'm old fashioned (Gould segons Kern) New York City Ballet.
- 1984 **Antique Epigraphs** (Debussy) New York City Ballet.
Brahms / Handel, en col·laboració amb Twyla Tharp, New York City Ballet.
- 1985 **Eight Lines** (Reich) New York City Ballet.
In memory of... (Berg) New York City Ballet
igualmente, al repertori de l'Òpera de París (1986).
- 1986 **Quiet city** (Copland) New York City Ballet.
Piccolo Balletto (Stravinski) New York City Ballet.
- 1988 **Ives Songs** (Ives) New York City Ballet.

Comèdies musicals

- 1945 *On the town* (coreografia).
1946 *Billion Dollar Baby* (coreografia).
1947 *High Button Shoes* (coreografia).
1948 *Look Ma, I'm Dancin'* (escenari de Jerome Robbins i muntatge en col·laboració amb George Abbott).
1949 *Miss Liberty* (coreografia).
1950 *Call me Madam* (coreografia).
1951 *The King and I* (coreografia).
1952 *Two's Company* (coreografia).
1954 *Pajama Game* (en col·laboració amb George Abbott).
Peter Pan (adaptació, muntatge i coreografia). Refeta l'any 1979, a París l'any 1991.
1956 *Bells are ringing* (en col·laboració amb Bob Fosse).
1957 *West side story* (escenari, muntatge i coreografia). Refeta l'any 1980 i a Londres l'any 1984; a París l'any 1981 i 1991.
1959 *Gypsy* (muntatge i coreografia).
1964 *Funny Girl* (supervisió de la producció).
Fiddler on the roof (muntatge i coreografia). Refeta l'any 1977 i a Londres l'any 1983.
1989 *Jerome Robbin's Broadway* (muntatge i coreografia).

Muntatges teatrals i operístics

- 1954 *The Tender Land* (Aaron Copland).
1962 *Oh Dad, poor Dad, Mama's hung you in the closet and I'm feelin's so dad.*
1963 *Mère Courage et ses enfants* (Brecht).

Cinema

- 1956 *The King and I* (coreografia), pel·lícula realitzada per Walter Lang.
1960 *West side story* (coreografia i co-realització amb Robert Wise).

D U E N D E

JESUS DEL POZO

Henri Barda

A El Caire, la seva ciutat nadiua, Henri Barda va rebre des de la més tendra edat les lliçons del pianista polonès Ignace Tiergerman, director del Conservatori. Més tard, es traslladà a París per treballar amb Lazar Levy, al mateix temps que acabava els estudis secundaris al Lycée Louis-le-Grand. Aleshores entrà al Conservatori Superior Nacional de París, on obtingué els Primers Premis de piano i de música de cambra, amb l'amistat i els consells de Joseph Benvenuti, Madeleine Giraudeau i Jean Hubeau.

Becat per la Juilliard School de Nova York per quatre anys, perfecciona la formació musical seguint, a part de les classes de piano, les de composició. Guanya el Premi John Eskine.

Henri Barda és invitat regularment pels festivals de Marais, Royaumont, des Arcs de la Fondation Maeght, París, Sceaux, Besançon, Arles i de La Roque d'Anthéron. En diverses ocasions ha tocat amb la Nouvel Orchestre Philharmonique de Radio-France.

La carrera d'Henri Barda l'ha portat a diversos països d'Europa, als Estats Units i al Japó (on ha actuat a la televisió interpretant el *Concert en fa menor* de Chopin amb l'Orquestra de la NHK). El seu enregistrament de les tres *Sonates* de Chopin ha merescut el Grand Prix du Disque Frédéric Chopin, Varsòvia 1990.

Ja ha col·laborat altres vegades amb Jerome Robbins i l'Òpera de París, en els ballets *In the Night* i *Dances at a Gathering*.

ISABELLE GUÉRIN

1977: Primer Premi al Conservatori de París. Entrada a l'Escola de Dansa de l'Òpera. Contractada l'any següent – als 17 anys – per al Cos de Ballet.

1978: *Quadrille*. Kenneth MacMillan l'escull per ser la Primavera de les seves *Quatre Estacions*.

1982: Rosella Hightower l'elegeix com a Carabosse per a *La bella dorment*.

1983: Rudolf Nureiev li confia el paper de Kiri de *Don Quixot*.

1984: Medalla d'Argent al Concurs Internacional de París. Dansa *La Bayadère* (acte III), *Les Mirages* (Serge Lifar), *El llac dels cignes* (versió Nureiev), *El cant de la terra* (MacMillan), entre altres.

1985: És nomenada «Estrella».

1986-92: *Agon*, *Violin Concerto*, *Capriccio* (Balanchine), *Manfred*, *Washington Square*, *Raymonda* (Nureiev), *Magnificat* (Neumeier), *Études* (Lander), *Nôtre Dame de Paris* (Roland Petit), *Giselle*, *Roméo et Juliette* (Nureiev), etc.

1988: Premi Pavlova.

MONIQUE LOUDIÈRES

1967: Entra a l'Escola de Dansa de l'Òpera de París. Cinc anys després – als 16 anys – és contractada per al Cos de Ballet.

1978: Violette Verdy li confia alguns papers de solista (l'Oiseau Bleu de *La bella dorment* i *Auréole* de Paul Taylor).

1980: Finalista en el Concurs de Tokyo.

1982: Rosella Hightower l'inclou, com a Fée Lilas, en la distribució de *La bella dorment*, *El somni d'una nit d'estiu* (Neumeier), etc.

Nomenada «Estrella».

1983-92: *Roméo et Juliette* (John Cranko), *Black and blue* (Luis Falco), *Carnaval* (Fokine), *Les Mirages* (Lifar), *La Bayadère* (acte III), *Le Sacre du Printemps* (Paul Taylor), *Dark Elegies* (Anthony Tudor), *Tchaikovski-pas-de-deux* (Balanchine), *Manfred* (Nureiev), *Carmen* (Roland Petit), etc.

ELISABETH MAURIN

1973: Entrada a l'Escola de Dansa de l'Òpera de París. Sis anys després –als 16 anys– és contractada per al Cos de Ballet.

1980-82: Rosella Hightower li confia papers solistes: Cupidon al *Don Quichotte* de R. Nureiev i l'Oiseau Bleu a *La bella dorment*.

1983: *Sujet*. Premi del Cercle Carpeaux.

1984-85: *La Bayadère* (acte III), *Roméo et Juliette*, *Washington Square* (Nureiev), *La Dansomanie* (Ivo Cramér), *Sonate à trois* (Maurice Béjart), *Le Palais de Cristal* (Balanchine), etc.

Primer premi al Concurs Internacional d'Osaka. Nomenada «Primera ballarina».

1986-88: *Trencanous*, *El llac dels cignes*, *Cendrillon* (Nureiev), *Vaslaw* (Neumeier), *Études* (Lander), *Agon* (Balanchine), etc. Enregistrament de *Trencanous* per a la Televisió Francesa. Nomenada «Estrella».

1989-92: *Les Présages* (Massine), *Sérénade* (Balanchine), *Speaking in Tongues* (Taylor), Programa *Nijinska-Nijinski*, *Le Train Bleu* (Nijinska), entre altres.

MARIE-CLAUDE PIETRAGALLA

1973: Entra a l'Escola de Dansa de l'Òpera de París. Sis anys després –als 16 anys– s'integra al Cos de Ballet.

1983-87: *Auréole* (Paul Taylor), *Slow, Heavy and Blue* (Carolyn Carlson), *Le Sacre du Printemps* i *Boléro* (Béjart), *Napoli* (Bournonville), *Raymonda*, *Washington Square* i *Cendrillon* (Nureiev), *Quatre darrers Lieder* (van Dantzig), etc.

1984: Primer Gran Premi del Concurs Internacional de París.

1988: Nomenada «Primera ballarina». *In the Middle, somewhat elevated* (W. Forsythe), *Le martyre de Saint-Sébastien* (Robert Wilson).

1989-90: *La Pavane du Maure* (José Limon), *L'après-midi d'un faune* (Nijinski), *In the Night* (Robbins), *Le Jeune Homme et la Mort* (Roland Petit), etc. Nomenada «Estrella».

1991-92: Programa *Nijinska-Nijinski*, *El somni d'una nit d'estiu* (Neumeier), *Push comes to shove* (Tharp), *Attentat poétique* (D. Larrieu), etc.

ELISABETH PLATEL

1975: Primer Premi del Conservatori de París i entrada a l'Escola de Dansa de l'Òpera. Un any després –als 17 anys– és contractada per al Cos de Ballet.

1978: Medalla d'Argent al Concurs Internacional de Varna. *Els Quatre Temperaments* (Balanchine) i *Parade* (Intégrale Erik Satie).

1979: Primera ballarina. Dansa *Le Spectre de la Rose*.

1980-81: L'Elue de *Le Sacre du Printemps*, *Serait-ce la mort?* (Béjart), *Giselle*, *Don Quichotte* (Nureiev), *Paquita*, etc. Nomenada «Estrella».

1982-92: *La Bayadère* (acte III), *Giselle* (Mary Skeaping), *Trois Préludes* (Ben Stevenson), *Agon*, *Le Fils Prodigue* (Balanchine), *El cant de la terra* (MacMillan), *Les Mirages* (Lifar), *Dances at a Gathering*, *Glass Pieces* (Robbins), etc. Ha rebut, a Londres, el West End Theaters Award.

CLAUDE DE VULPIAN

1964: Entra a l'Escola de Dansa de l'Òpera de París. Cinc anys després s'integra al Cos de Ballet.

1975: Roland Petit l'escull per interpretar els papers principals de *Le Loup* i *Symphonie Fantastique*. Nomenada «Primera ballarina».

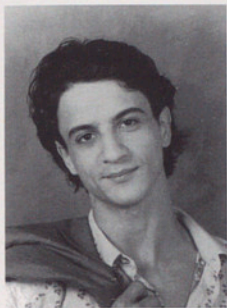
1977-78: *Nana* (Roland Petit), *Afternoon of a Faun* (Robbins), *Apollon* (Balanchine), etc. Nomenada «Estrella».

1979-92: *Roméo et Juliette* (Grigorovitch, Cranko, Nureiev), *Agon*, *Capriccio*, *En sol* (Robbins), *La Fille mal gardée* (Spoerli), *La bella dorment* (versions Hightower i Nureiev), *Au bord du précipice* (Alvin Ailey), Programes *Diaghilev*, *Serge Lifar* i *Nijinska-Nijinski*, *L'Histoire de Manon* (MacMillan), nova producció de *El llac dels cignes*, etc.

És Officier des Arts et Lettres.

K A D E R B E L A R B I

1975: Entrada a l'Escola de Dansa de l'Òpera de París. Cinc anys després ingressa en el Cos de Ballet.

1985-86: Encarna papers solistes a *Le chant des petits gosses* (van Dantzig), *Agon* (Balanchine), *Le Sacre du Printemps* (Béjart) i *Mirages* (Lifar).

1987-88: Rothbart a *El llac dels cignes* i Abderam a *Raymonda* (Nureiev), *In the Middle somewhat elevated* (Forsythe) i *Nôtre-Dame de Paris* (Roland Petit). Premi del públic designat

per l'AROP. Nomenat «Primer ballarí».

1989: *Don Quichotte* (Nureiev), *L'après-midi d'un faune* (Nijinski), *Le Fils Prodigue* (Balanchine), *In the Night* (Robbins), etc. Premi Nijinski.

1990-92: *Carmen* (R. Petit), Programes *Serge Lifar* i *Nijinska-Nijinski*, *Roméo et Juliette* (Nureiev), *El sombrero de tres picos* (Massine), *Vaslaw* (Neumeier), *La Bayadère* (Nureiev), etc.

L A U R E N T H I L A I R E

1975: Entra a l'Escola de Dansa de l'Òpera de París. Cinc anys després -als 17 anys- forma part del Cos de Ballet.

1983-84: Nureiev li confia el paper de Franz a *Coppelia*, *Divertimento núm. 15* (Balanchine), *El somni d'una nit d'estiu* (Neumeier), *El llac dels cignes* (versió Nureiev), etc.

1985: *Giselle* (versió de Mary Skeaping), *Roméo et Juliette* i *Washington Square* (Nureiev), *Napoli* (Bournonville). Premi del Cercle Carpeaux. Nomenat «Estrella».

1986-92: *Un jour o deux* (Merce Cunningham), *Manfred* (Nureiev), *Agon* (Balanchine), *Don Quichotte*, *Cendrillon*, *Raymonda* (Nureiev), *In Memory of* (Robbins), *Magnificat* (Neumeier), *Nôtre-Dame de Paris* (Roland Petit), Programa *Diaghilev*, *L'Histoire de Manon* (MacMillan), *En sol*, *Dances at a Gbatering* (Robbins), *Roméo et Juliette* (Nureiev), *La Sylphide* (Taglioni-Lacotte), *Carmen*, *Études*, nova producció de *El llac dels cignes*.

MANUEL LEGRIS

1976: Entra a l'Escola de Dansa de l'Òpera de París. Quatre anys després –als 16 anys– és contractat per al Cos de Ballet.

1982: Rosella Hightower el designa per a la variació de les pedres precioses de *La bella dorment* i per a *El somni d'una nit d'estiu* (Neumeier).

1984-86: Primer Premi al Concurs Internacional d'Osaka. *Jardin aux Lilas* (Tudor), *Agon*, *Violin Concerto* (Balanchine), *Giselle*, *Roméo et Juliette* (Nureiev), *Napoli* (Bournonville). Premi

del Cercle Carpeaux. Nomenat «Estrella».

1987-92: *La Fille mal gardée* (versió J. Lazzini), *Raymonda*, *Cendrillon*, *Don Quichotte* (Nureiev), *Tchaikovski-pas-de-deux*, *Le Fils Prodigue* (Balanchine), *Nôtre-Dame de Paris* (Roland Petit), *Tantz Schul* (Jiri Kylian), Programes *Diaghilev* i *Serge Lifar*, *In the Night* (Robbins), *Roméo et Juliette* (Nureiev), *La Sylphide* (Taglioni-Lacotte), *Carmen*, *Études*, etc. Premi Nijinski 1988.

JEAN-YVES LORMEAU

1971: Primer Premi del Conservatori de París. Contractat per concurs per al Cos de Ballet de l'Òpera de París.

1975-76: *L'Ocell de foc* (Béjart), *Agon* i *Tziganne* (Balanchine), *Le Loup* i *La Nuit transfigurée* (Petit), *Ivan le Terrible* (Grigorovitch).

1977: «Primer ballari». *Adagietto* (Oscar Araïz), *Afternoon of a Faun* (Robbins), *La bella dorment* (Alonso), *Le Fantôme de l'Opéra* (Petit), *El llac dels cignes* (versió Bourmeister), etc.

1981-92: És nomenat «Estrella». *La bella dorment* (Hightower), *Raymonda*, *Don Quichotte*, *La Bayadère* (acte III), *Roméo et Juliette*, *Washington Square*, *Cendrillon* (Nureiev), *Icare*, *Suite en Blanc*, *Les Mirages* (Lifar), *Shadowplay*, *Dark Elegies*, *The leaves are fading* (Tudor), *Divertimento núm. 15* (Balanchine), Programa *Diaghilev* i *Nijinska-Nijinski*, *En sol* (Robbins), *Carmen*, *Études*, etc.

Primers ballarins

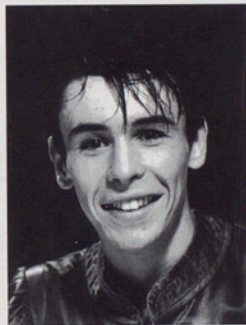
Carole Arbo

Fanny Gaida

Lionel Delanoë

Nicolas Le Riche

Eric Quilleré

Wilfried Romoli

L O A D M I T I M O S

C U E S T A R E G A L A R L O

Por su sabor único, su sofisticada mezcla, su saber mejorar con los años. Incluso por su exclusiva caja de metal. Todos lo compran con la intención de regalarlo, pero ninguno lo logra. Siempre encuentran una excusa para quedárselo. Haga un esfuerzo, un alarde de generosidad e intente regalárselo a alguien. Si lo consigue, quedará como un señor. Y si no lo consigue, la intención es lo que cuenta.

J&B RESERVA. DEDICADO A LOS QUE SABEN MEJORAR CON LOS AÑOS.

En sol (1975)

Coreografia de Jerome Robbins

Música de Maurice Ravel

Concert per a piano, en sol major

Decorats i vestuari **Erté**

Llums **Jennifer Tipton**, segons el
disseny original de Ronald Bates

Primera representació el 15 de maig de 1975
a Nova York, pel New York City Ballet
ballet incorporat al repertori de l'Òpera de París
el 12 de desembre de 1975

Va ser creat en ocasió d'un «Homenatge a Ravel» que el New York City Ballet va posar en cartell el maig de 1975.

Els coreògrafs del NYCB es van repartir la comesa de realitzar diversos ballets sobre les obres principals del compositor francès. Així, entre el 14 i el 31 de maig, es van presentar vint ballets nous: Balanchine s'ocupà de *Shéhérazade*, *Pavane*, *Tzigane*, *Gaspard de la Nuit*, *Sonatine*, *Le Tombeau de Couperin*, *La Rapsodie espagnole* (i va reprendre *L'Enfant et les Sortilèges* del 1946 i *La Valse* del 1951); Jacques d'Amboise de *l'Alborada del Gracioso*, *Sarabande et Danse*; John Taras de *Daphnis et Chloé*, i Jerome Robbins de *Introduction et Allegro pour harpe*, *Ma mère l'Oye*, *Une barque sur l'Océan*, *Chansons madecasses* i d'aquest *Concerto en sol*.

Amb un decorat de platja i de sol, el ballet –en correspondència als suggeriments jazzístics de la música– sembla divertir-se a copiar l'estil de Broadway.

Sobre l'«Adagio» central (eco del «Larghetto» del *Quintet de clarinet* de Mozart), Robbins ha escrit un dels «pas de deux» més bells del repertori, una mena de passeig sentimental pel jardí de les delícies.

El ballet, en la seva estrena a Nova York el 15 de maig de 1975,

JACQUES MOATTI

JACQUES MOATTI

JACQUES MOATTI

JACQUES MOATTI

va ser dansat –amb el títol de *In G*– per Suzanne Farrell i Peter Martins, amb uns decorats de Rouben Ter-Arutunian.

Per la seva banda, el desembre d'aquest mateix any l'Òpera de París celebrava el centenari del naixement de Ravel i Rolf Liebermann va convidar Balanchine per tornar a muntar *Sonatine*, *Le Tombeau de Couperin*, *Tzigane* i *La Valse* al Palais Garnier, i Jerome Robbins per a *In G* –ara esdevingut *Concerto en sol*–, aquesta vegada amb decorats i vestuari d'Erté.

Ghislaine Thesmar i Jean Guizerix, Wilfride Piollet i Jean-Yves Lormeau en van ser els intèrprets.

*«Text extret del programa
de l'Òpera de París.»*

LA COLLECTION "GATSBY"

ABSOLUMENT

S.T. Dupont
PARIS

In the Night (1970)

Coreografia de Jerome Robbins

Música de Frédéric Chopin

Quatre Nocturns per a piano

op. 27 núm. 1, op. 55 núsms. 1 i 2, op. 9 núm. 2

Vestuari **Anthony Dowell**

Llums **Jennifer Tipton**

Primera representació el 29 de gener de 1970
al New York State Theatre, pel New York City Ballet
incorporat al repertori de l'Òpera de París el novembre de 1989

*L'efecte és així i és aquí perquè ja és en la música.
Jo no he tingut la idea d'un drama subjacent...
Pensem en el segon moviment de Sérénade:
aquestes noies que entren en escena
vènen certament d'alguna part
(Jerome Robbins).*

Quan realitzava la coreografia de *Dances at a Gathering* (1969) – trobades i «chassés-croisés» de cinc ballarins i cinc ballarines sobre peces per a piano de Chopin: masurques, valsos i estudis– Jerome Robbins va declarar que lamentava no poder utilitzar tot allò que estimava de Chopin, particularment els *Nocturns*, cosa que tenia la intenció de fer en un altre ballet.

In the Night és, doncs, de la mateixa vena que *Dances at a Gathering*, en el sentit que continua l'explotació poètica de la música de Chopin. Sobre els *Nocturns op. 27 núm. 1* i *op. 55 núsms. 1 i 2*, tres parelles encarnen, successivament, la tendresa juvenil, l'amor harmoniós en la maduresa, les relacions passionals i les tempestes d'una relació durable. L'*op. 9 núm. 2* les reuneix per un moment i, després, cada parella, malenconiosament, retorna a la seva soledat.

A l'atmosfera assolellada de *Dances at a Gathering*, succeeix la penombra de *In the Night*.

JACQUES MOATTI

JACQUES MOATTI

JACQUES MOATTI

JACQUES MOATTI

RODOLPHE TORETTTE

JACQUES MOATTI

JACQUES MOATTI

No és un ballet sobre Chopin, sinó que s'inscriu en la mateixa música: la dansa sembla emanar d'allò que hom escolta. Qualsevol tècnica evident s'esvaeix per posar en primer pla allò que és essencial: la força del sentiment. La dansa és al servei del clima, de l'emoció, del diàleg afectiu o conflictiu que s'instaura: el virtuosisme esdevé un mitjà superior per expressar de manera més àlgida la subtilitat de les relacions sensibles entre els éssers. No remarquem la coreografia, veiem dansar.

(Anna Kisselgoff).

També és present, en aquest ballet de Robbins, una mena d'ombra de *Les Sylphides* de Fokine, un conjunt de danses que juga sobre l'atmosfera, en aquest cas amb una tensió dramàtica més forta i continuada, d'una seqüència a l'altra.

«Text extret del programa de l'Òpera de París.»

los arquitectos del tiempo

-1911-

Para información y
relación de concesionarios
dirigirse a FARLABO RELOJERIA S.A.

Isla de Java, 33 2834 Madrid
Tels. (91) 358 12 88 - 358 10 20

Dances at a Gathering (1969)

Coreografia de Jerome Robbins

Música de Frédéric Chopin

Masurca op. 63 núm. 3

Vals op. 69 núm. 2

Masurca op. 33 núm. 3

Masurques op. 6 núm. 4, op. 7 núm. 5 i 4, op. 24 núm. 2, op. 6 núm. 2

Gran vals brillant op. 42 i *Vals* op. 34 núm. 2

Masurca op. 56 núm. 2

Estudi op. 25 núm. 4

Gran vals brillant op. 34 núm. 1 i *Vals* op. 70 núm. 2

Estudis op. 25 núm. 5 i op. 10 núm. 2

Scherzo op. 20 núm. 1

Nocturn op. 15 núm. 1

Vestuari **Joe Eula**

Llums **Jennifer Tipton**

Primera representació el 22 de maig de 1969
al New York State Theatre, pel New York City Ballet
ballet incorporat al repertori de l'Òpera de París
el novembre de 1989

Aquestes *Dances at a Gathering* no tenen argument, el qual -en realitat- es recolza exclusivament en la música de Chopin. Una música que inspira molt el coreògraf, ja que Robbins -desolat per no haver pogut utilitzar a *Dances* un cert nombre de peces del compositor que estimava particularment- encara crearà *In the Night* (1970) i *Other Dances* (1976).

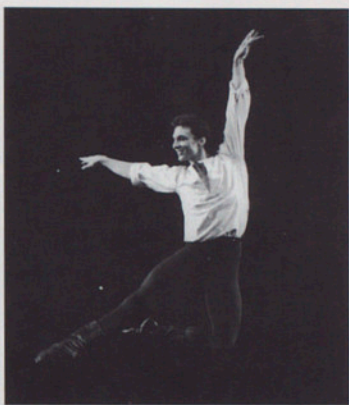
Dances -en el moment de la seva estrena el 1969- fou un èxit indiscutible, tant de crítica com de públic; durant cinc anys, cada vegada que era anunciat al New York City Ballet exhauria les localitats. Una obra unànimement lloada per la seva puresa i la seva invenció constant, «l'esdeveniment més important de l'espectacle americà després de les peces d'Eugène O'Neill», va declarar Clive Barnes.

RODOLPHE TORETTE

JACQUES MOATTI

JACQUES MOATTI

JACQUES MOATTI

JACQUES MOATTI

JACQUES MOATTI

En l'única entrevista concedida abans de l'estrena, Robbins va dir: «Sóc a punt de fer un ballet molt clàssic sobre una música romàntica molt vella. És una mena de revolta contra les modes actuals. Darrerament he vist molts treballs d'investigació, moltes coreografies d'avantguarda. I precisament necessito interessar-me en les relacions humanes i celebrar la dansa» («The New York Times», 25 d'abril de 1969).

Aquesta estrena coincideix amb el retorn de Jerome Robbins al NYCB, després d'una dotzena d'anys consagrats a la comèdia musical i al teatre. I és cert que hi ha en aquest ballet, malgrat tot intimista i sense ornament superflu, un vertader muntatge (les entrades, les sortides, l'acoblament dels grups són molt «pensats») i una direcció d'actors real (la personalitat dels ballarins compta molt; i si els passos resten iguals, els intèrprets que se succeeixen al llarg de les diverses representacions, sovint aporten matisos diferents).

Aquest ballet reposa completament sobre el corrent emocional que s'estableix entre persones reunides de manera convivencial, com suggereix el títol. El clima destil·lat per Robbins és molt més serè, ni que sigui només per la manera «natural», quasi espontània, amb què els ballarins van i vénen, momentàniament amb algunes traces de folklore centroeuropeu. L'atmosfera és la de l'aire lliure, a l'estiu, en una vella jornada de sol.

Però, en tot això, res d'anecdòtic. I a aquells qui volien veure en el final (els ballarins esguarden alguna cosa en el cel) una interrogació metafísica o... el pas d'un ocell, Jerome Robbins els va respondre, molest: «En aquest ballet no hi ha història. No hi ha personatge. Són els ballarins que evolucionen en l'espai sobre aquesta música. No res més» (a «Ballet Review», 1972).

J.L.B

*«Text extret del programa
de l'Òpera de París.»*

Christian Dior

Miss Dior
Très Miss. Très Dior.

Robbins, explorador del sensible

Podem trobar la clau de Jerome Robbins en un curt article que va escriure el 1945 en el programa del Ballet Theatre (més endavant American Ballet Theatre). Robbins hi afirmava que els coreògrafs americans havien de crear en funció de la seva pròpia experiència si es volia que el ballet «vell com les corts reials a Europa, però encara jove a Amèrica» arribés a un públic més ampli.

Segons Robbins, el ballet americà ja havia canviat, estava més a prop del món que l'envoltava. «El coreògraf d'avui treballa sobre els temes que són comuns a la majoria de les persones, més que no pas sobre els contes de fades», va declarar. «Els ballarins volen utilitzar allò que coneixen i dominen per tal de comunicar-se millor amb els espectadors, disposats a comprendre el sentit de l'espectacle».

D'una manera significativa, en vista de la seva pròpia carrera, Robbins conclou que el ballet s'ha beneficiat de l'aportació d'altres arts. «Hi ha una influència molt clara en el teatre, fins i tot una voluntat de fusió. Existeix una presa de consciència evident per part dels coreògrafs i els ballarins moderns: la mirada s'inclina cap al ballet teatre, cap al drama dansat, les pel·lícules, la televisió, la comèdia musical... En altres paraules, la combinació amb altres arts de l'escena dóna la possibilitat al ballet d'assolir horitzons cada vegada més vastos».

Probablement el mateix Robbins ha oblidat aquestes paraules, però aquesta darrera frase sembla haver estat el seu lema personal. Com es podria explicar, si no, el fet que no s'hagi repetit mai en els seixanta ballets que ha creat des del 1944, i que encara continuï innovant amb èxit creixent a Broadway?

La importància de Robbins en la transformació de la comèdia musical, tant en el disseny de la coreografia com en la posada en escena, li ha assegurat —ben segur— un lloc d'honor dins la història de l'espectacle americà. Però si bé ell continua essent per al gran públic l'home de *West side story*, tant a Broadway com a Hollywood la seva veritable reputació rau en la producció de ballets, ja que es tracta d'un dels —poc freqüents— grans coreògrafs del segle XX.

Podríem dir que la seva creativitat ha nascut, en gran part, d'aquest desig d'agrupar tots aquests gèneres.

A Broadway, hi va introduir elements que són freqüents en el ballet, però ell els va convertir en «novetats» per al públic popular de les comèdies musicals: així, *Fiddler on the Roof*, *West side story*, *Gypsy* i fins i tot la seva primera temptativa, *On the town*, són els models de fusió entre l'argument, la dansa i el cant. La dansa no és una simple distracció afegida, sinó que dóna ritme al guió, dins la millor tradició del «ballet d'acció» de Jean-Georges Noverre.

En el cèlebre ballet oriental coreografiat per Robbins per a l'obra *El Rei i jo*, la seqüència de «la caseta de l'Oncle Thomas» ens recorda les escenes «somiades» dels clàssics del segle XIX, a la visió de les Driades d'un *Quixot* o d'alguna *Bella dorment*.

Recíprocament, els ballets clàssics de Robbins estan impregnats de teatralitat. *Watermill* és una meditació a l'entorn del cicle de la vida, i per a aquesta obra va prendre del drama japonès la seva imatgeria i la seva lentitud. Fins i tot un ballet sense argument com *Dances at a Gathering* desprèn una gran força dramàtica, expressada només per les relacions entre els éssers. A *Ives Songs*, Robbins tampoc no interpreta paraula per paraula el que es canta, però aconsegueix donar una veritable sensació del lloc i del moment, l'essència mateixa de l'atmosfera que regnava als Estats Units durant la Primera Guerra Mundial. L'expressió dels sentiments és la base de l'obra de Robbins. El *Concert* —que sembla ser una excepció per la seva comicitat irresistible— mostra, més enllà de la sàtira afectuosa del ballet clàssic i dels clixés musicals, una observació indulgent dels comportaments humans. Tot i que centra la seva atenció en la virtuositat, Robbins sempre s'ha interessat especialment per traduir els moviments de l'ànima. Pel tractament que dóna a les *Variacions Goldberg* de Bach, sembla que comenti la música (per exemple, el *Quodlibet*, inspirat del folklore, és transposat a l'escenari per una gran rodona). Però tot i oferir un ric ventall de vocabulari acadèmic, explora les relacions lúdiques dels joves en la primera part, i en la segona part, els vincles més complexos de les parelles madures.

El Robbins actual desaprova sens dubte el «caire» nacionalista de 1945. Tanmateix, *Fancy free*, primer ballet de Jerome Robbins i primera partitura escrita per al ballet per Leonard Bernstein, és

tot un clàssic del «gènere americà». El 1944 aquests dos principiants havien sabut captar a través dels seus tres mariners l'esperit de la ciutat de Nova York durant la Segona Guerra Mundial. Encara que ara Robbins consideri aquest ball una mica massa de «primer grau», *Fancy free* no ha envellit i ja anuncia les dues virtuts essencials del coreògraf: la capacitat de donar una ressonància psicològica a la dansa i el do de transmetre a través del moviment les característiques d'un personatge (la força emocional neix de la pròpia coreografia). Respecte a aquesta voluntat d'«americanització» del ballet, seria interessant de remarcar que Robbins no ha tractat mai –al contrari d'Agnès de Mille o del mateix Balanchine– l'arribada dels soldats a l'Oest ni la vida dels «cow-boys». Robbins no ha buscat descriure el mite americà, sinó la realitat profunda del seu país.

A *Interplay* (1945) –amb una partitura jazzística de Morton Gould– Robbins revela l'esperit de competició sobre el qual es basa la societat americana, aleshores més «innocent» que l'actual. El seu famós ballet en silenci *Moves* parla de la neurosi i l'alienació produïdes per la vida urbana.

Amb el temps, Robbins va anar reduint cada vegada més l'anècdota per centrar-se cap a una abstracció lírica, especialment amb la gran sèrie de ballets realitzats amb música de Chopin: *Dances at a Gathering, In the Night, Other dances*. Fet, però, que no li va impedir de retre un homenatge a Fred Astaire (*I'm old fashioned*).

Aquesta manera del coreògraf d'extraure les seves fonts de tots els camps és el fruit de la seva pròpia vida. Va néixer a Nova York el 1918, però va créixer a l'altra riba del Hudson (Weehawken) a l'estat de Nova Jersey. La seva germana Sonia seguia els cursos de la «modern dance», i ell va fer el mateix, freqüentant l'estudi de Gluck Sandor i Felicia Sorel. És difícil d'imaginar-nos, ara que cada ciutat dels Estats Units té la seva pròpia companyia, que abans del 1940, a part dels grups lligats a les òperes, no existia cap gran companyia de ballet. Robbins, per tant, no va començar estudiant ballet clàssic, però va escoltar el consell de Sandor: «Aprèn clàssic, es tornarà a posar de moda».

Així, Robbins va treballar amb diversos professors i va conèixer Balanchine en un espectacle a Broadway, del qual Mister B. era el coreògraf i Robbins un dels ballarins. Després dels seus inicis

en el Ballet Theatre el 1940 com a ballarí, i després com a coreògraf de *Fancy free*, Robbins va ser acollit el 1948 en el recent inaugurat New York City Ballet de Lincoln Kirstein i George Balanchine. Des de l'any següent s'ha fet càrrec de la direcció artística, exceptuant els deu anys de 1958 a 1969 en què va dirigir la seva pròpia companyia Ballet USA i va treballar a Broadway o per al teatre de recerca; actualment Robbins encara està vinculat al New York City Ballet. Al NYCB treballen sobretot la tècnica clàssica, i Robbins la utilitza però fent-li prendre uns camins sorprenents. Un bon exemple es el seu *Afternoon of a Faun*. El discurs del ballet original, el de Nijinski, el transposa en un estudi de dansa contemporània, aturant-se a estudiar el narcisisme dels ballarins que s'observen constantment en els miralls de l'aula d'assaigs, on es fa asseure els espectadors. *La Cage*, és una aproximació inesperada del *Concert per a orquestra de corda* de Stravinski, que ens mostra la imatge d'un eixam d'insectes femelles atacant un mascle que és considerat com un intrús, tot a partir d'un treball amb puntes. A *Glass pieces*, Robbins sotmet la tècnica clàssica a les estructures minimalistes i repetitives de la música de Philip Glass. Robbins també ha treballat amb altres autors contemporanis, com Bernstein, Aaron Copland o Morton Gould. Però Debussy és des de fa molt temps el seu músic preferit, i després de vint anys, Robbins ha retornat a la música clàssica. A la mort de Balanchine, el 1983, Robbins i Peter Martins es van convertir en els co-directors del New York City Ballet, el qual va deixar fa dos anys per dedicar-se a altres projectes, i en especial a una peça autobiogràfica: per a aquest gran experimentador, un nou camí tot just s'obre encara.

Anna Kisselgoff

«Text extret del programa de l'Òpera de París.»

Traducció: Bet Giravent

(L'Avenç, S.L.)

Jerome Robbins

Emocions i línies en angle tallant l'espai. Retalls de l'ànima fets moviment; amb el cor excitat, com quan hom s'alça d'una taula enmig d'una festa i amb un got de vi a la mà fa un brindis, una cabriola a la vida.

Una dansa amb energia i ritme, amb moviments ràpids i vitals; lligats a l'emoció i a situacions quasi realistes, sobre les quals s'estructuren frases complexes i virtuoses, o senzilles i frapants, però que semblen acabades de fer, com un mariner que et mira i salta, torçant el gest. La forma, sempre molt cuidada, dóna suport des de darrera, per tal de donar definició al ritme i al fil d'emocions. La composició busca la diagonal, el contrast, l'angle que accentuï la dinàmica. La seva, és una dansa que sap explicar històries, desigs i aspiracions de l'home amb la força de la senzillesa i la riquesa dinàmica del moviment, sense intel·lectualismes, ni acadèmic ni folklòric.

Jerome Robbins té una comprensió del ballet que li permet dur-lo al present, integrant-lo a una forma de viure als Estats Units dels quaranta o cinquanta. Va saber, a més, introduir-lo al cinema d'una forma explosiva. *West side story* és un monument, una clau màgica per la qual molts han pogut entrar a la dansa amb lletres grans; petits i grans, joves i vells, sentint-se joves, oblidant les diferències, de si és això o allò, podent-se deixar endur pel moviment. Jerome té una comprensió de la cultura de la dansa que li permet d'arribar a allò popular amb la solidesa del coneixement.

Per a mi, que no he tingut la fortuna, a la meva joventut, de veure el seu treball, no tindrà mai preu haver vist, almenys al cinema, les seves coreografies; a mi (amant de la dansa sense classificacions, de la dansa que té -i que busca- art i qualitat), em van produir una gran excitació, em van fer oblidar de mi mateix, i van fer que volgués aixecar-me de la cadira i moure'm. Aquell petar els dits de la mà, el sentia com una clau mestra que podria obrir totes les portes; amb els texans, caminant pels carrers de la ciutat, em sentia algú important.

West side story és, com Fred Astaire o Gen Kelly, una altra di-

JACQUES MOATTI

menció. Gràcies al cinema han fet una dansa que tothom ha pogut veure, una dansa del seu temps, i molt bona.

Aquí, per desgràcia, les seves coreografies no s'han pogut veure suficientment, però darrera, i abans del cinema, hi ha l'escena, molts anys de treball al costat de grans ballarins i coreògrafs. És bo que puguem veure la seva obra, conèixer-ne millor altres aspectes, les altres cares de la moneda. Per a mi –des de la interrupció que hem tingut en la trajectòria de la dansa, degut a l'aïllament d'Espanya produït pel franquisme i que no ens ha permès de gaudir prou, gairebé res, de la seva obra per a l'escena– és molt interessant poder veure-la ara, encara que sigui una mica tard.

Cesc Gelabert

Notes importants

En atenció als artistes i al públic en general, es prega la màxima puntualitat: no es permetrà l'entrada a la sala un cop començada la representació, ni verificar enregistraments, fotografies o filmar escenes de cap mena.

El Consorci del Gran Teatre del Liceu, si les circumstàncies ho reclamen, podrà alterar les dates, els programes o els intèrprets anunciats en aquest programa.

En compliment d'allò que disposa l'Article 92 del Reglament d'Espectacles, és prohibit de fumar als passadissos; hom ha d'utilitzar el saló del 1r pis i el vestíbul de l'entrada.

Accés pel carrer Sant Pau, núm. 1, bis, d'ús exclusiu per a minusvàlids. Tel. 318 91 22.

Portada:

Maurici Vilomara (1848-1930). Esbós escenogràfic per a l'acte segon de *Carmen*, de Bizet: La Taberna de Lilas Pastia.

Gran Teatre del Liceu, atribuït a la producció del 1888, any de l'Exposició Universal de Barcelona. Arxiu del Centre d'Investigació, Documentació i Difusió de l'Institut del Teatre.

Programes. Edició i publicitat: Art-Co/2000

Disseny: Hernando Asociados

FUNDACIÓ
GRAN TEATRE DEL
L I C E U

La Fundació privada Gran Teatre del Liceu s'ha creat amb una finalitat bàsica, que és la d'estimular les empreses del sector privat perquè contribueixin a la promoció i difusió de la Cultura, tal com és norma als països més desenvolupats.

En aquest sentit, les empreses que formen el primer Patronat i les que s'han anat adherint a la nova Fundació, ja sigui com a Protectores, Col·laboradores o Cooperadores, entenem que la societat catalana d'avui no pot desentendre's de la sort d'una institució tan arrelada a la vida cultural de Barcelona i tan representativa de la vida musical de Catalunya com és el Gran Teatre del Liceu.

Cal conservar i enfortir aquest llegat cultural, creat fa més de 150 anys sense cap altre impuls que no fos el que procedia d'una imparable il·lusió col·lectiva. Deixar ara el futur del Liceu a l'exclusiva responsabilitat de les institucions públiques equivaldria a una mena de deserció.

Per això us demanem que, en la mesura de les vostres possibilitats, us incorporeu a la tasca que ens hem imposat i que, tot associant el vostre nom al prestigi del nostre Gran Teatre, ajudeu a la realització dels seus projectes.

FUNDACIÓ
GRAN TEATRE DEL
L I C E U

Presidenta d'Honor
S.M. LA REINA SOFIA

Patrons

CATALANA DE GAS
CAIXA DE CATALUNYA
CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS DE BARCELONA
AIGÜES DE BARCELONA
BANCO DE EUROPA
BANC DE SABADELL
GRUPO TORRAS
CONSORCI DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

Protectors

ANGLO NAVAL INDUSTRIAL
BASSAT, OGILVY & MATHER
IBM
SEAT

Col·laboradors

NESTLÉ
ROCA RADIADORES

Cooperadors

BUFET BERGÓS
COOPERS & LYBRAND
EDITORIAL VICENS VIVES
ENIMONT IBERICA
MCS Marketing Comunicaciones y Servicios
RICARDO MOLINA, S.A.

Informació

Fundació Gran Teatre del Liceu
c/. Sant Pau, 1 bis
08001 Barcelona
Telèfon 318 91 22

Pròximes funcions

Carmen

Georges Bizet

Direcció d'orquestra **Uwe Mund**
Direcció d'escena **Núria Espert**
Direcció de moviment **Stuart Hopps**

K. Kuhlmann (17, 20, 24, 28 i 31)/ **V. Vergara** (19, 23 i 27),
N. Shicoff (17, 20 i 24)/ **S. Larin** (19 i 27), / **Ch. Doig** (23, 28
i 31), **K. Sigmundsson** (17, 20, 24, 28 i 31)/ **E. Baquerizo**
(19, 23 i 27), **A. Pieczonka** (17, 20, 24, 28 i 31)/ **S. Chilcott**
(19, 23 i 27), **S. Palatchi**, **A. Lluch**, **L. Sintes**, **V. Esteve**,
J. Ruiz, **R. M. Conesa**, **M. Uriz**, **C. Viñas**

Nova Producció: **Royal Opera House Covent Garden/
Gran Teatre del Liceu**

Producció patrocinada per **TABACALERA**

ORQUESTRA SIMFÒNICA I COR DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

(Amb sobretítulat)

Funció de Gala

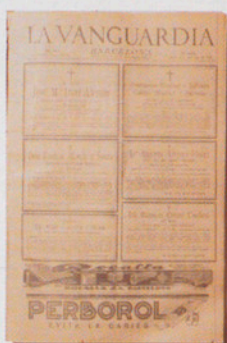
Dimecres, 17 de març, 21 h., funció núm. 72, torn A
Divendres, 19 de març, 21 h., funció núm. 73, fora d'abonament
Dissabte, 20 de març, 21 h., funció núm. 74, torn C
Dimarts, 23 de març, 21 h., funció núm. 75, torn B
Dimecres, 24 de març, 21 h., funció núm. 76, torn E
Dissabte, 27 de març, 21 h., funció núm. 78, fora d'abonament
Diumenge, 28 de març, 17 h., funció núm. 79, torn T
Dimecres, 31 de març, 21 h., funció núm. 82, torn D

Concert Orquestra Simfònica i Cor del Gran Teatre del Liceu

Johannes Brahms **Schicksalslied**
Richard Wagner **Wesendonklieder**
Johannes Brahms **Doble concert**

Director d'orquestra **Uwe Mund**
Solista **Gundula Janowicz**

Divendres, 26 de març, 21 h., funció núm. 77, torn C

UN LÍDER DE OPINIÓN NO SE HACE EN UN DÍA

Ni en un mes, ni en un año, ni en una década. Para que las opiniones, las ideas, las creencias de una persona o de un grupo de personas tengan validez, deben sustentarse en la objetividad, en la tolerancia, en la fe, en la libertad.

Y además, deben estar refrendadas por el valor de la experiencia, valor que sólo el tiempo otorga. La Vanguardia, desde 1881.

LA VANGUARDIA

Deixi's seduir.

Alta rendibilitat
coneguda
per endavant.

Màxims
avantatges
fiscals.

Assegurança
de vida.

HORITZÓ PATRIMONI

En el moment de fer-se un patrimoni, quin avantatge li sedueix més? Una alta rendibilitat coneguda per endavant i fixada cada sis mesos? La millor alternativa fiscal? Una assegurança de vida? Amb HORITZÓ PATRIMONI pot gaudir de tots tres a la vegada. Perquè HORITZÓ PATRIMONI és una assegurança de vida-estalvi exclusiva de **BanSabadell Vida**, SA d'Assegurances i Reassegurances, societat filial del Banc Sabadell, que reuneix les millors condicions existents pels seus diners. Amb tots els avantatges a favor seu. HORITZÓ PATRIMONI es distribueix en totes les Oficines del Banc Sabadell. Consulti i deixi's seduir.

Banc Sabadell

42459-16